

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 —
Negyedévre 2 50 —
Egy órára 1 —
Egyes szám ára 4 kr.

Felolvasó szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többad
hirdetések alk. szerint jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Liberális nyomor.

Véghetetlenül szomorú levelet kapott a Magyar Hírlap, tessék csak meghallgatni:

T. szerkesztő ur! Evangélikus lelkész vagyok. Fizetésem száz forint közpénzben, huszonöt köből gabona, tizenkét köből zab, minden gazdatól fa és egy tyúk, minden szekértől egy máriás és egy gyalog napszám. Emellett van kétnyolczad paraszttelkem, a melyet azonban magamnak kell megműveletnem. Ebből a fizetésemből nyomorgok feleségemmel, gyermekeimmel és anyósommal. Láthatja t. szerkesztő ur, hogy szerencsétlenebb vagyok az utszéli koldusnál, mert az rongyokban járhat és alamizsnát kérhet; engem pedig, ha rongyosan járok, mindenki megszól s ha kezemet kinyújtom, mindenki ledorongol, mint egy telhetetlen papzsákot. Nem igen szoktam könyörögni, mert a világ igazi urai a nyomort meg nem értik, de önökhöz bizalommal fordulok ezuttal. Budapesten számtalan asztaltársaság van, amely a szegény gyermekeket felruhazza. Kegyeskedjek kérem odahatni, hogy az én jó kis gyermekeim is tisztességes ruháskában ünnepelejk Krisztus születését. Az egyik öt éves, a másik három éves, a harmadik egy éves mult. És ha tán örömmel teljessé akarná tenni, ha volna valami könyve, de bármilyen is, amit talán már elvetne, kegyeskedjek azt nekem megküldeni; a postát szívesen fizetem, mert könyvre nem telik. Örülök, ha nem koplalunk, pedig borzasztó azt érezni, hogyan butul az ember...

Az idézett lap e levele a következő sorokkal kíséri, melynek minden betűjét aláírjuk:

A többi már nem tartozik a nyilvánosság elé, valamint az sem, hogy honnan jött a levél és ki írta. Egy bizonyos. Az, hogy az igaz nyomor szava szól ki ebből a fájdalmas levélből, a legkegyetlenebb nyomoré, amely az intelligens osztály egy oly tagját készíti megalázkodásra, akitől sokszorosan keserű hallanunk ezt a hangot, mert pap és hivatásánál fogva a nyomor könyeit lenne feladata száritgatni.

Elszoruló szívvel látjuk magunk előtt ezt a szegény embert, amint, bizonyára hosszú töprengés után, rászánja magát arra a martírságra, hogy minden büszkeségét félredobva, egy kis ruháskát kérjen apró szolgálai számára, a kik talán meztelenek az istenadták, mint a gyermek Jézus volt az ő jászol bölcsőjében. Ime, Magyarországon a könyörületre kénytelen hivatkozni az egyház férfiai, a vallás őre, az erkölcsöség hivatott támasza, a nép lelki bajainak önzetlen orvosa. Száz forint fizetésből, — meg egy jobb helyzetű béresgazdának járó konvenczióból kell megélnie hatodmagával és tisztességes úri embernek kell amellett lennie; a papi köntös

nagy reverenciáját életmódban és viselkedésben meg kell őriznie.

Ha az afrikai hittérítő panasználja ilyképpen az ő megélhetése baját, gondját: akkor is csak azt az egy mentséget találunk a misszionáriusokat szélnek eresztő, civilizált világ számára, hogy a legsötétebb Afrikának nincs még intelligens emberek számára való államszervezete. De minékünk, Magyarországon, nagy módunk van abban, hogy öntelt miniszteri beszédekkel halljunk kulturális viszonyaink emelkedéséről; és Sihráz rózsaberkeiben nem nyílt annyi virág, amennyi gyönyörűségét a mi közmívelődésünk kitűnő voltának szóban és írásban végig kell élveznünk: mégis seregestül vannak misszionáriusaink, — akik elvesznek közöttünk éhen és ha utoléri őket a végső nyomor, nincs, aki komolyan nyujtana ki feléjük mentő kezét.

Nagyon csalódnék, aki azt hinné, hogy az idézett levél csak egy véletlen példája a türelember kifaradt nyomorának. Aki a viszonyokkal csak valamennyire is ösmerős, tisztában van azzal, hogy alsó papságunk nagy része a leglealázóbb nyomorban tengődik.

Mellékes az, hogy szószóói szerepünkön kívül mire vállalkoztunk még ebben a specziális esetben a levélíró szegény lelkész iránt. Ugy érezzük, — hogy emberbarátilag is megtettük a kötelességünket. De ez vajmi kevés. Nem az egyesén kell itt segítenie az egyesnek, hanem az állam feladata orvosolni végre az egész testület nagy bajait, — amelyek közepett lehetetlen, hogy azzal az önzetlenséggel, azzal az odaadással, azzal a minden gyanusításon felül emelkedő tisztességgel töltsse be szép és nélkülözhetetlen hivatását a magyar papi kaszt, amely okvetlenül szükséges arra, hogy mindvégig istápjául tekinthessük a papot a nemzet alsóbb osztályának; hogy megbizhassunk mély hűnyszerelmében, amely besugározza környezetét s átszivárog belőle minden hívőjének lelkületébe.

Hát csak arra való lenne a hatalmas állam, hogy szakadatlanul jogokat formáljon a maga számára, de kötelességekről tudni se akarjon? Hát csak az ígéretnél maradunk mindvégig, anélkül, hogy a beváltás komoly szándékának még csak jeleit is látnók? S csudálják-e még valaki, ha ez a mérhetetlen közöny megrendíti a hitet a felsőbbség jóakarátában; szertetőpi a jobb jövőbe vetett bizalomnak amugy is csak pókháló szálait?!

Ha Magyarországon így pusztulhat,

senyvedhet a magyarság igazi bajnokserege: kit fog meglepni a nemzetiségek megerősödése? Látván az állam érthetetlen felületességét és nembánomságát: ki mer még reményleni? Kinek lehet kedve a magárahagyatottság szorongó érzetében agitálni s ösmeretlen veszedelmeket, vagy legalább is beláthatatlan és előre ki nem számítható kellemetlenségeket zudítani a saját nyakába?

Magyarországon — elég szomorú — már semmi tekintélye, semmi hitele az állam szavának és ígéreteinek. A fosztogató szerepében az állam jár előtte a magán-korrupciónak, a mely a magas példákban merít bátorságot. Elvinni mindent, a mit lehet, de nem adni érte semmit a polgárnak: — ez a gyakorolt, he nem is bevallott jelszó. S a szegény protestáns alsó papság, a szabadelvűség reformjait végre is ártatlanul nyögi, csak a megsemmisülés veszedelmét kénytelen érezni, valahányszor az atyáskodó államhatalom jut eszébe. Hisz ki merné vitatni, hogy a magyar állam, a melynek pedig mindenha kötelessége volt és lesz, hogy a vallásosság és erkölcsöség kultuszát fenntartsa, növelje: az egyházpolitika révén jövedelmök egy részétől megfosztotta az egyház szolgálait? A katolikus papság is sinyli ezt, habár nem annyira, mint a protestáns egyházak lelkészei, akiktől csak husz-huszonöt forintot bármi czímen is elvonni, valóságos barbár kegyetlenség.

Minden papságnak tisztelet, a mig erkölcsnemesítő utakon haladva, akár önfeláldozással is, hazafias marad. A protestáns papságról, amely pedig a reformok által a legtöbbet szenvedti, e czímeken bizony a legnagyobb fokú tisztelet hangján emlékezhetünk meg.

A legnemesebb, leginkább gondolkozású férfiakat találjuk közöttük, a kiknek igazán szívökön van országuk haladása s a felvilágosodás terjedése. Ők voltak azok első sorban, akik semmit sem törődve a saját jövőjükkel: nyíltan gyűltek a szabadelvűség zászlói alá, a melyek alatt — úgy látszik — most el kell sülyedniök. S az állam meg nem mozdul, az állam hallgat; évek során át huzza-halasztja a kongrua ügyének a rendezését s a protestáns lelkészek kárának pótlását. Nincs energikus, félreérthetetlen akaratnak nyoma, hogy vége vessék a méltánytalanságnak és kárpótoltassanak veszteségeikért azok a szegény lelkészek, a kiket a reformok anyagi tekintetben életkérdésen sújtanak.

Hogy milyen kárpótlásban való

részök eddig, annak nagy dokumentuma ez a szivettépő levél.

Már csak az hiányzik, hogy a végképp elkéseredett, semmi javulást nem váró lelkesek a kétségbeesés útjára lépve próbáljanak megszabadulni elviselhetetlen nyomorukból.

Pedig mily könnyű lett volna régesrég segíteni rajtuk. A választásokra fordított roppant összegeknek csak egy kis részét kellett volna sorsuk javítására szánni s meg lettek volna mentve mindannyian. Mennyivel nagyobb hasznára a becsület s liberalizmusnak, mint hogy névtelen és semmiféle értékes tulajdonságot még eddig nem bizonyított emberek erőszakos megválasztásával rontották meg a magyar parlament tekintélyét.

Nem beszélni kell ma már ezekről, hanem érdemileg cselekedni, még pedig sürgősen. Hangzatos szavakkal, messze huzható ígéretekkel nem lehet a nyomort enyhíteni, még ha egy trónbeszéd foglalja is magában az ígéreteket.

A képviselőház mai ülése. A képviselőház ma d. e. 10 órakor tartott ülésén folytatták a febrat felett való vitát. Szóllásra fel vannak jegyezve: Polczner Jenő, Benyovszky Sándor gróf, Rakovszky István, Meskó László Kossuth Ferencz, Polónyi Géza, Visontai Soma, Lily és Balint és Mócsy Antal.

Belépés a Kossuth-pártba. Meszlényi Lajos orsz. képviselő ki eddig az Ugron párt-hoz tartozott bejelentette, hogy a Kossuth pártba fog belépni s ezért nem írta alá az Ugron-párt felirati javaslatát sem.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

A VÉN KOLDUS.

— A »Debreczen« eredeti tárczája. —
Tolongva járnak az emberek az utcán.
Vidám mosoly honol mindeniknek arcán
Mindenki vidám... csak a vén koldus amott.
Az utca sarkon — nem; s ha egy fillért kapott.
Csak annyit mond halkán elhagyottan szíve:
»Ezerannyit adjon a jó Isten érte!«

Hajnali óráktól egész késő estig
Elrongyolt kalapja lábainál fekszik...
Szagény sorsüldözött! a szél sem kiméli.
Egy csepp kedve sincs a nyomorultnak élni!
Csak másnak kíván jót, neki nem is kéne;
»Ezerannyit adjon a jó Isten érte!«

Alamizsnából él. Ruhája szétfoszlott: ...
Boldogságot talán soha nem is látott!
Búval fekszik estve — és reggel búval kel
Még az édes álom sem keresi őt fel!
Nem szól csak ha markát alamizsna érte:
»Ezer annyit adjon a jó Isten érte!«

Uray Sándor.

HOZZÁ.

Mért is nem vagyok poéta!
Istenem hej mi jó volna!
Valahányszor nyári estén

Klamarik nyugdíjban. Klamarik János miniszteri tanácsos már benyújtotta nyugdíjaztatása iránti kérvényét és 45 évi szolgálat után még az idén nyugalomba vonul. A kultuszminiszter a tanácsos kérvényét már a felség elé terjesztette s ezzel kapcsolatosan Klamarik kitüntetését is javaslatba hozta. — A nyugalomba vonuló tanácsos helyét Homann tankerületi főigazgató foglalja el s kinevezése ujesztendő után várható.

Kérvények tárgyalása. A képviselőház harmadik bíráló bizottsága Korniss Ferencz tiszalóki mandátuma ellen beadott kérvényének tárgyalását a tegnapi ülésében elhalasztotta. A kérvényezők ügyvédje ugyanis olyan súlyos bizonyítékokat terjesztett a bizottság elé, amelyek kétségtelenné teszik a választás törvénytelenységét. Ezeknek a súlyos bizonyítékoknak tanulmányozására idő kell és ezért halasztotta el a bizottság a kérvény tárgyalását január 15-ére. — A hetedik bíráló bizottság tegnapi ülésében Szentiványi Gyula aranyos-medgyesi kerület képviselőjének megbízó-levelét igazolta.

A városház freskója.

Irta: Gondy Károly.

Freskó alatt érti az olasz a »friss« falra festett képet. Előnye a többi falfestés felett az, hogy a felrakott festék a nyers falba mélyebre lehat, a kép mintegy a masszába olvad, miáltal a színek állandóságot és mélységet nyernek; de még karcz vagy kisebb sérülés nem igen tűnik fel rajta.

Munkácsy a híres plafond képében megörökítette a magyar jelesek, sőt magamagát is beleillesztette. — A városi bizottság többsége s ily freskót festett a legutolsó választáson, még pedig a régi füstös falra, mert az új városház vállalkozója még mindig a Blau-montag-ozik.

Megmaradtak a régi hivatalnokok, mélyebre impregnálva szaturálva az anya falba,

Körbe ülve beszélgetvén
Angyal arcod láthatnám.

Mindannyiszor dalba fonnám
Dalba szóném én szaporán
Arcod báját csillag szemed.
Sugárral, hidd meg nekem
»Elégeti a lelkemet.«

S eldalolnám; hogy te nekem
Mindenem vagy. üdvösségem;
Ébren alva te vagy velem!...
Sugja bármi rossz sejtélem.
»De te úgy sejttem szeretsz engem!«

S ha reményem tűző látszat,
S hü szerelmem árva marad,
Akkor is azt mondja szívem
Érted dobog s Istent kérlelem:
»Égjen el hát árva lelkelem!«

Nagy Sándor.

Noémi.

— A »Debreczen« tárczája. —
Olaszból fordította: Nimeu.

Körülbelül husz éve lehet, hogy a milánói elegáns férfi világnak, mely abban az időben Triestevelle grófnő bizalmas estélyeit látogatta, feltűnt a jó parhiiek között Noémi kisasszony, egy öreg tábornok egyetlen leánya. Noémi nem volt szépség. Kicsi és kövér volt, piros arczszínnel és tökéletes hiányában ama bizonyos valaminek, mit előkelőségnek nevez-

állandóbbak lettek, rajtuk nem is mutatkozik semmi karcz, ha mindjárt kemény volt is a választási harc. Egy főtiszt elesett, a többi katonára maradt mint volt; a zászló és pecsét állja régi helyét, nem esett rajtuk sem pecsét, sem folt.

A színjáték és színpróba nem új keletű, ösmerve van itt minden befű. Két részről a szerepről csak a régiek: tombolával egybekötött kinevezések! Kinevezés, mert rendszeren az első név acclamáltatott. Isten-ujjal mutat a kandi káló bizottság; 117—58 volt a méltatlan arányosság.

Mutató ujját itt... szemé kétfelé ott, mint mikor kancsal mészáros húst vágott. — Amolyan sablon csatakép abban minden manővrozás: van benne blezuro, hallott, gazdátlan dob és trombitás... csak a marsall változik és alatta a fehér ló, és lesz Königrätz helyett Waterloo.

Milyen lesz idővel a gonddal festett műrekek, arról ítéletet hozni batran merék; mert van közöttük, ki már egy-két kapitulációt szolgált, már ezen az idő vajmi keveset rongál, kivált ha friss állami »kop-áll« lakkal bekenik és hozzá hivatalos zöld posztóval befedik.

A festészetnek az a leghátatlanabb oldala, hogy: míg a festő él, éheznek, utoljára koldul; ellenben halála után képei után a világ boldogul. Így van az író is, csak azért kelt halála oly óriási részvétet, mert Ráhnak nem írt egy néhány kötetnél többet.

Az időben kell megérnie mindennek. A mi városi hivatalnokaink eléggé érettek, a dicséret azonban még az emlékekben szövedik. Istenem! mily gyűlölt volt a maga idjében Csorba polgármester! és jelenleg éjig magasztalják, mondják: mindenben volt nagy mester.

Minden a régi kerékvágásba zökkent. Régi szerető, régi hegedű, csak az a jó; old Sherry, old jól van Vine nem Sanyaró Vendelnek való. Vagy igen? Vendel mindennek elébe teszi az á-t, az ó-t hajtja (óhajjja): Ó! kenyér! Ó! bor! mindenben az »ó« a velejárhoja... Örökös sopánkodás az élete; de azért tür, szenved, mert hála az égnek, mégis nem mesterembernek termett!... Talán épen az a baja, hogy nem mestere semminek...

nek. Pedig elég jó nevelést kapott. Csinos vízfestményeket készített, szerette a jó zenét, nem vetette meg sem a költőket, sem a költeményeket és kitűnő gazdasszony is volt. Azonfelül pedig (és ez volt a fődolog) a tábornok fél millió líra hozományt adott neki.

A kérők, kellemes kilátások következtében, persze nem hiányoztak. Noémi diadal-szekere elé egy lovastiszt, egy svájci, egy napolyi nemes, egy államügyész és egy bankár volt fogva; az elmaradhatatlan bankár, ki egy napon vagyonát veszve felhasználhatja majd a felesége pénzét, hogy port hintsen véle az egügyűek szemébe.

Noémi nem méltányolta az államhivatalnok komolyságát, a katonára kardbojtját, megvetette a svájci és a többit. A mi a bankárt illeti (a ki meredt tekintetű, kopasz fogatlan és horgos orru volt), annak nyíltan a szemébe nevetett valahányszor szerelemről beszélt neki.

Majd új kérő tűnt fel a láthatáron, a ki azonnal kész lett volna megragadni a prédát, mely után annyian áhitoztak.

Rubineti Giorgio szőke, gyengéd testalkatu, kezdő ügyvéd volt, pápaszemét viselt és tizezer líra évi jövedelemmel bírt. Árva volt, nyugodtan, gondtan gond nélkül lepett az életbe, menten minden világfajdalom szenvedésétől.

Élég naiv volt Noémi beleszeretni és elég ügyetlen, hogy azt nyíltan kimutassa.

A gazdag, független ifjú leány, a ki büszke volt apja vállrojtjaira és a pénzére, csak nagyon platonikus tisztelettel viseltetett az ügyvédek iránt, kiknek hivatásához tartozik az árva és özvegyek érdekeinek védelmezése is.

Igen, hiába volt az ellenzék kavicsolása, többet ha adott a kormánypártiak kovácsolása, pedig be hideg kovácsok! Halad majd most a régi teherkocsik sora, se frissül az élet a vagonokban, mert »új« a »Debrecen« mozdonyvezetője; rég vizsgálott . . . »elől megyen a masinista!«

Keresztneve nem hiába A-val kezdődik; a kandidáltak közül ő volt a harmadik, mint a heggedün az A húr, de a bizott-ág az »első« kifogta . . . tudja mi az »applicatur.«

— Bizony illene már elmenni a B-ig, a közigazgatás abc-jén végig; habár a pénzügyi bizottságba hiába megyünk, ott már a Z-n (O) túl keresünk.

Nem csak pótdáival tartjuk a maszsa kurátort, (csőd őrt) de a városi pecsét nyomó őrt is busásan fizetjük. A korona-őr is mily nagy tisztség, vele jár mindég a tisztség; az ősz haj olyan mint a wertheimban a hamu, de oda még nem került Samu. — Hát vannak szép bakter állások és állomások, hol nem mint a vasutnál, de megfordítva az utas a bakternek salutál.

Ad honores; ad majores! . . . Ad, ad igen, kinek a főispán ad! . . . de ki azután kimarad? . . . az elfoglalja a régi helyét; hiszen a jobb fizetésért tenné meg a csereberet.

Indul tehát a vonat Kanizsára! vagy mondjuk akár Kamcsatkára, nem félünk, jó a masinista, habár megállta helyét V. Pista.

Miért állott hát a vonat mindég egy helyben? . . . majd kitudódik ha nem is egyszerűen.

Elvárjuk tehát az új mozdony vezetőtől mint ahogy esküvel ígérte, hogy nem fog sem pártot sem személyt tekinteni, de tisztán a város érdekében működni. — Isten úgy segítse!

A régi kerekék is megvannak jól kenve . . . Mehet! . . . fékezük megunkban a sürtű füstű, fojtó ellenszenvet; kerüljünk minden percznyi késedelmet, mert az új öszeűközést bomlást szülhet.

Mennyire hátra vannak a mi stricte városi ügyeink, mutatja, hogy az ártatlan ház számozás és utcák elkeresztelése húsz év óta

vajudik, midőn ez a politikába éppenséggel nem ütökzik.

Nem értjük, hogy a főispánban nincsen annyi szépészeti vagy rendezési érzék és egyre türi a vastag felszólalásokat, pedig az e r é l y e még erőnek is beillene.

Vehetne példát Podmaniczky Frigyes és Liphay Béla barokról, mily szerepet játszanak a főváros szepitese érdekében! . . . Hiszen ily lankadatlan kitartással és buzgó odaadással folytatott üdvös működésükért mindég hálával tartozik a főváros lakos-ága. És az ilyen hála fejében könnyen rászavazunk még Podmaniczkyra is, ha mindjárt a központi szabadelőpart elnöke. — Mi debreczeni polgárok nem is vagyunk ellene a főispán személyének, de elítéljük azon egyoldalú működését, miszerint a város különböző színezetű érdekei szálait miud a politikai spectrum izzó fehérebe beolvasztani igyekeznek. Mi város és megye főt tisztelőnk személyében. A politikát a hatalmak szövik; arra nekünk még az országházban sincs terünk; mert végre is a polgár, civis romanus Rómának az alapja és nem a védtelen kőfala még a kalapja.

Végre Tordaynak köszönet a köszönetért! Köszönjük a szíves látogatást! . . . a csekély felfordulást!! Kiss és Pisi . . . »Holnap nagy d i s z e l ő d á s ! ! «

Ördögöt, holnap; dehogyan holnap! E hó 23-án újra választunk 48 bizottsági tagot; akár a bős Fehérváry báró Kassicsot. Kifőkik beteszik mint Pokrócz Ádám a vonaton: az a sorsa annak, ki nem ülhet egy helyben, a saját bakon.

Hallga! . . . Pszt! Kellner itt a Sherry (lehet ser is) ára! csak hogy indulunk valahára Csengetnek . . . harmadszor csengetnek . . . Tessék, tessék már beszállani, de a kupét a kupával el nem téveszteni. — Igen, a megyeházra . . . gyülesterem . . . ott ahol a párt jégvíz-ága terem.

És azt te oly higgadtan nézed a falon B o c s k a y ? ! Mikor mondod a Szvatopluk nemzedéknek p o c s k á j ! !

életében elég kellemetlen kérdést volt már kénytelen megoldani.

— Uram — így szólt az ügyvédhez — ön szereti a leányomat? Nos, tudja meg tehát, hogy Noémia legkevesébe sem viszinozza érzelmeit. Becses személye iránt nincs egyébként semmi kifogása, csak az, hogy nem tudja őnt szeretni. És mivel a gyermekem gazdag, választhat magának tetszése szerint férjet; de mivel szeszélyes egy teremtes, könnyen megeshetik, hogy olyat választ majd, a ki kevesebbet fog érni önnél. Bármit lesz is azonban, az áll, hogy leányom annyira el van tőkélve önhöz nőül nem menni, hogy engem megbízott, mondjam meg ezt önnek egész határozottan. Legyen meggyőződve uram, szívem mélyéből sajnálom, hogy a dolgok ekként alaklanak.

— Tabornok ur, őszintesége nagy fájdalmat okoz nekem — felelt az ügyvéd, egyik kezében botját, a másikban kalapját tartva, mialatt székéről felemelkedett. Nem tudom Noémi kisasszlynak ki lesz a férje, de azt tudom, hogy kivüle más nő a nevemet soha sem fogja viselni. Legyen szíves ezt neki megmondani és azt is, hogy még nem adtam fel, minden reményt. Két dolog van mellettem, — mindkettő megdönthetetlen és ez: az idő és a véletlen! Tabornok ur, van szerencsém magamat ajánlani!

*
»Tudjuk, hogyan születünk, — de nem tudhatjuk, hogyan fogunk meghalni,« mondja a közmondás.

Giorgio előbb katonává lett s résztvevett egy hadjáratban, melyekből Olaszország még mindig nem akar kifogni, azután alprefek-

Választás kinevezés utján.

H. Hadházi, decz. 16.

Kivonat.

A h. hadházi polgári olvasó kör 1896. évi decz. 13-án tartott gyűlése jegyzőkönyvéből.

XXIII/1896 sz. A h. hadházi polg. olvasó kör a városunkban f. hó 10-én gr. Dégenfeld Pál t. b. főszolgabíró elnöklete alatt a törvény jog, igazság és méltányosság megsértésével s ugy a képviselő testület, mint a választó néplőriási többsége törvényes és félreérthetetlenül kifejezte akarátának az elnöki önkény áltárszint mellőzésével részint meghamisításával lefolytatott tisztviselő választás ellen egész erkölcsi erejével tiltakozik.

A polgári olvasó kör tagjai egyenként és öszeesen polgári becsületükre kinyilatkoztatják, hogy gr. Dégenfeld Pál választási elnök hamis kijelentést tett akkor, a midőn Hadházy Istvánt megválasztott főbírónak, Sallay Józsefet megválasztott törvénybírónak s Hadházy Imrét megválasztott városgazdának nyilvánította, mert a nép óriási többsége a főbírói állásra Csahó László, a törvénybírói állásra Tatár Gergely, a gazdai állásra pedig a Komor Sándor nevét hangoztatta szakadatlanul s más nevet az elnök közvetlen közelében állók sem hallottak.

Ily körülmények között az elnök h i n e v e z h e t t e az előbb nevezett tisztviselőket, de a lakosság által megválasztottaknak nem nyilváníthatta.

A polg. olvasó kör felkéri a városi képviselőket, — mint a kiket a népbizalma állított megasztelő helyökre — és el is várja tőlök, hogy a népkarátát semmibe vevő tisztujítás megsemmisítésére minden lehető törvényes uton s eszközzel küzdjenek a legszélső határokig s mindaddig, míg a megsértett törvénynek és népjognak elégtétel nem szolgáltatnak. — E

tussá neveztek ki, később beadta lemondását és megválasztatta magát képviselőnek. — A képviselőházban gyors karriert csinált; egy pillanatig reménye volt a miniszteri székre beleülni, ekkor azután áhitozni kezdett a szenátori állásra — várt reá. Azután állással kínálták meg a diplomáciánál, de ő habozott, mert kilátása volt a legfőbb ítélőszékhez. — Végre mégis utóbbira határozta magát, felöltvén a legfelsőbb bírak hermeline tógáját szép biztos pozícióra tett szer, a mi kevés dologgal és nagy tekintéllyel volt egybekötve.

Az évek folytán vagyont megkészszerzte, örökölt egyik nagybátyjától. (néha még akadnak amerikai nagybácsik). Többi barátja példáját követve játszott a tőzsdén, kapott két érdemrendet, kiadott öt vagy hat könyvet, melyeket kevés pénzért egyik titkárával iratott meg s tagja lett néhány tudományos akadémiának. Negyvenöt éves korában ez az ember elérte karrierjének tetőpontját. Giorgio még arra is módot talált, hogy arczképe valamennyi képes lapban megjelenjen. Minden este máshol ebédelt: szerdán egy grófnénál, csütörtökön a prefektusnál, pénteken, hogy magát a mérsékletességben gyakorolja, a püspöknel, vasárnap garcon ember módjára, a vendéglőben.

Daczára ennek a kellemes életnek, mely nek minden órája oly jól be volt töltve, dacára a sok dédelgetésnek, melylyel a legény-embert elhalmozták, daczára rafináltan önző életmódjának, mégis voltak unalmas pillanatai, melyeket nem kerülhetett el.

(Vége köv.)

A kicsike kisasszony egy hősről álmodozott és így Giorgio semmitől sem volt távolabb, minthogy Noémi ideálját megközelítse.

A fiatal ember komolyan szerelmes lett esküvőre folytatva udvarlását. Eltávolította a lovas tiszteit, a svájczit pedig Bernbe, a neimest Nápolyban, az ügyészt Turinba expediatá.

A bankroak egy rezgően, midőn négy tanu és egy sebész társaságában kísértáltak a Milan-n kívül eső Cascina de Pomiba, golyót röpített a czombjába.

De a barna Noémit mindezek daczára sem hódította meg. A leány felette boszankodott. Hogyan mer az a kis ügyvéd ilyen jogokat arrogálni magának? Neki legkevesébbé sem volt szándéka hozzá nőül menni és mivel látszott, hogy az ügyvéd erről nincs kellőképen meggyőződve, kénytelen volt vele, hogy ezt ellette több ízben ismételtesse. De mind hiába.

A tabornok boszusan szivta pipáját, mert nem örömet látta volna leányát az aggszüzek sorában. De azért nem kevésbé izgatta az is, hogy ilyen bajszatlan, papaszemes ügyvédcske, k nek nincs nagyobb jövedelme, mint egy nyugalomba vonult patikusosnak, lényet mer tartani az ő leánya kezéhez. Mi jögon távolítja el pisztolylyal kezében a többi kerőt és miért ostromolja oly kitartóan a várat, azt hiszi, hogy Noémi előbb-utóbb még is megadja magát?

Végre is nem lehetett a magyarázatokat elkerülni és a tabornok volt az, ki a számokkérését magára vállalta. Nem feltőlök, hiszen

küzdelemhez teljes odaadó és kitartó támogatását felajánlja.

Szükségét látja a polgári olvasó kör haladéktalanul népgyűlés hívassék egybe s ott a nép ezrei emeljék fel tiltakozó szavukat a választás ellen s szólítsák fel a megválasztottnak nyilvánított tisztviselőket, mint a kik maguk is tudják mikép őket négy kivételével nem a nép bizalma hanem a választási elnök önkénye tette oda hogy városunk békéje s nyugodt haladása érdekében adják be lemondásukat. Ha e felkérésnek sikere nem lenne innen a népgyűlésből terjesztessék fel a fellebbezés a lakosság nagy tömegének aláírásával s egyéb szükséges teendők itt beszéltesse meg,

E népgyűlés egybehívására a városi képviselőket mint a nép leghivatottabb vezetőit kéri fel.

Végül kimondja, a polg. olvasó kör, hogy ehát a róza tál a városunkban a népgyűlés polgári egyesületeknek: nevezetesen a kaszinónak és Gazdakörnek hozzájárulás s parallel akció megindítása czéljából megküldi.

K. m. f.

kiírta:

Kóti s. k.

olv. köri jegyző.

Irodalom — művészet.

»Debreczeni Főiskolai Lapok«. Ez lesz a czime annak a szépirodalmi lapnak, amelyet a főiskola kebelében fennálló Magyar Irodalmi Önképző Társulat fog már a Karácsonyra megjelentetni. E lap különben már nem fogja magán viselni az ifjúsági szárnypróbálgatások bélyegét, mert a már 39 év folyamát futó »Heti Közlönynek« lesz a folytatása.

Városunk közönsége bizonyára szívesen fogadja ezt a lapot; erre következtetünk abból a soha el nem lankadó meleg érdeklődésből, melylyel városunk polgársága a kiadó irodalmi társulat iránt mindenkor viseltetett.

Különben is a mint tudjuk, a kiadó társulat elhatározta, hogy lapja hasábjait — majd ha az a kezdet nehézségein túl lesz — a debreczeni íróknak is megnyitja.

A kibocsátott előfizetési felhívás különben a következőleg hangzik:

Előfizetési felhívás a »Debreczeni Főiskolai Lapok«-ra. Az ev. ref. főiskola kebelében levő »Magyar Irodalmi Önképző Társulat« »Heti Közlöny«-ét, mely most 39. évfolyamát futja, fenti czim alatt nyomtatott alakban fogja kiadni. Mutatványszáma karácsonyra jelen meg; rendes pályafutása pedig a második iskolai felévben, február 1-ső napján kezdődik, ezután hónaponként háromszor 1—1½ ivnyi terjedelemben adjuk közre. Előfizetési ára az idei második felévre (február—május) 1 frt 50 kr; előfizetheti a kiadóhivatalban (főiskola ifjúsági könyvtár helyisége.) A lap tükre leendő az egész főiskolai felsőbb tanuló ifjúság életének, védelmezője, képviselője érdekeinek; — irányára nézve a mutatványszám ad bővebb tájékoztatást. Kérünk titeket, kik együtt éltetek, tanultok velünk a főiskola falai közt; kérünk titeket, kik már kiszálltatok védő szárnyai alól, de szívetek még melegen dobog iránta s a mostani ifjúság iránt; kérünk titeket a testvérakadémiák és egyetemek polgárait; kérjük a

főiskolai ifjúságnak, a magyar tanuló ifjúságnak minden barátját: támogassátok, támogassák hosszú évek óta diadalra jutni óhajló törekvésünket. Debreczen, 1896. decz. 7. én. F. E. L. B. o. l. d. i. z. s. á. r. 3. j. h. a. D. F. L. f. szerkesztője. C. s. a. j. a. g. h. y. K. á. r. o. l. y. 4. j. h. a. kiadóhivatal főnöke. K. á. l. m. á. n. G. y. u. l. a. 3. j. h. A. M. I. Ö. T. elnöke.

A kitűntetett kiállítók arckép csarnokának közlését kezdi meg az Ország Világ legutóbbi számában. Az egyes kiállítók rövid életrajzát és az elnyert kitüntetés is megtaláljuk a sikerült fényképen kívül. Azonkívül folytatja az országgyűlési képviselők képméretében és irásban való közlését. — E számban találjuk Haberhauer új polgármester sikerült képméretét és sok más érdekes illusztrációt, melyek közül Lakat Alfrédnek a képviselőház karzatáról készített rajzai nagy feltűnést keltenek. Az Ország Világ ez utóbbi számának cikkei is felette érdekesek. Echegaray »Mariana« című darabjának, melyet a nemzeti színház legközelebb előad, egyik hatásos jelenetét közli Szalay Emil sikerült fordításában. Továbbá cikkeket irtak: Bródy Sándor, Dr. Váradi Antal, Csúcha Károly, Buday László, B. Virág Géza, Csergő Hugó és mások. Rovatai élénken és gazdag rejtvényei mulattatók, úgy hogy az »Ország Világot«, mint legjobb képes hetilapot melegen ajánljuk mindenkinek, aki a hosszú téli estéket mindvégig élvezetesen akarja eltölteni. — Előfizetési ár egy negyed évre 2 frt. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal Budapest, V., hold utca 7. ez.

Ujdonságok.

*** Az igazságügyminiszter Debreczenben.** A »D. E.«-ből olvassuk, hogy Erdélyi Sándor igazságügyi miniszter még e hó folyamán legjön Debreczenbe. A miniszter látogatása kir. ítélőtábla új palotájának ünnepélyes átadásával és a kerületi börtön helyének kijelölésével áll összefüggésben.

Zalai Márk jubileuma. Nagyban folynak az előkészületek a Zalai Márk kereskedelmi akadémiai tanár 25 éves jubileum ünnepélyére, a melylyel a volt, a jelenlegi növendékek, az intézeti tanárkar és a kereskedő társulat vasárnap ünneplik a közszereplésben álló tanárt. — A délelőtti fényes ünnepélyt, a mely csekély elismeréssel lesz a kiváló tanár 25 évi munkássága alatt szerzett érzelmeinek, este a »Biká«-ban banket követi, a mely iránt városszerte a legnagyobb érdeklődés mutatkozik. A banketten a hölgyek is nagy számban vesznek részt s a vacsora alatt a Magyar testvérek zenekara játszik. Bankett jegyek előre válthatók: Csóth y. Ferencz, Löffkovic s Arthur urak üzletében és Bakos Kálmán intézõbizottsági pénztárnok urnál a kölcsönös segélyző egyesületben.

*** Sorshuzás.** Közelednek azokra a leányekre a meleg napok, a kik már jövőre sor alá állanak Simonffy Imre kir. polgármester ma már ki is tüzte azon napot, a mikor az 1876 évben született hadkötelesek, kik a tavasszal jönnek mint I-ső korosztálybeliek sorozásra, mikor huzzák ki a sorszámkut, hogy milyen rendben álljanak a mér-

ték alá. A sorshuzás a jövő év január 8-án lesz a városháza ügytermében.

*** Templomrablás Földesen.** E hó 15-ére virradó éjen ismeretlen tettes az ablakon behatolt a földesi izr. templomba s a falba vasruddal beerősített persely egyik sarkát feltörvén, az abban levő mintegy 25—30 frt készpénzt elvitte. A tettes az ablakhoz egy melléképület ajtáját támasztotta s úgy tört be az ablakot, mely alkalommal, vagy a persely betörésekor kezét megsebesítette, mivel a persely mellett a falon vérnyomok látszanak. A csendőrség erősen nyomozza a betörőt, a ki előtt nem szent a templom sem, de még eddig eredményre nem jutott. 12 évvel ezelőtt is behatolt valaki e templomba, de akkor nem tudott semmit elvinni.

*** Katonai igazolványok átvétele.** A katonai ügyosztály közhírré teszi, hogy azon népfelkelők, kik ez idén szemlére jelentkeztek igazolványaikat bármely napon átvehetik a katonai ügyosztálynál. (Hungária épület II. emelet.)

*** A sertésforgalmi korlátozások megszüntetése.** Darányi Ignác földművelésügyi m. kir. miniszter a város hatóságához intézett rendeletében arról értesít, hogy a sertésvészettel fertőzött községekkel közvetlenül szomszédos községekben a sertésvész miatt eddig előírt forgalmi korlátozásokat megszünteti. Ezentúl a sertésvész miatt az előírt forgalmi korlátozások csakis a sertésvészettel fertőzött községekben alkalmazandók.

*** Debreczeni ifju sikere.** Ujlaki Hugó debreczeni ifju, ügyvédjelölt ki a budapesti egyetemen már több ösztöndíjat nyert, — mint értesülünk — tegnap a budapesti egyetemi jogtudományi kar szigorlati bizottsága előtt már másodizben egyhangu kiténtéssel szigorlatozott.

*** A difteritisz fellépése.** A Debreczeni Reggeli Ujság napok óta rémitgeti városunk közönségét azon híreivel, hogy Debreczenben az iskolák növendékei között a difteritisz járványszerűleg fellépett s most ezt, majd amazt az iskolát zárták be e miatt. — A D. R. U. tegnapi czáfolatunkat is le akarja czáfolni mai számában s olyanformát akar írni, mintha mi passzióból czáfolgatnánk az ő híreit. Legyen róla meggyőződve az a kis ujság, hogy mi nekünk mis dolgunk van, mint ő vele foglalkozni s higgye el nem is törődne nek vele, sőt rá se hederitenénk, de oly fontos maga a dolog, hogy foglalkoznunk kell, nem az önképző lapjával. — Hanem a zokk a la híresztelésekkel, a melyeket véletlenül az a lap bocsátott minden alap nélkül világgá. Megirtuk tegnap, hogy a R. U. azon hire, mintha az árokuteza iskola növendékei között a difteritisz járványszerűleg fellépett volna — nem igaz, csupán a főorvos kérésére a polgármester néhány napra, mivel az egyik tanító kis gyermekén difteritisz tüneteket észlelt, zárta be az iskolát. Erre ma a R. U. czáfolatot irt, de ezt egyszóval sem tudta megczáfolni s hogy mennyire igazunk volt elég legyen annyit mondanunk, hogy a főorvos újabb jelentésére a polgármester elrendelte az iskola megnyitását s ott már tegnap óta folyik tovább a tanítás — Ujabb rémhíre a mai R. U.-nak, melylyel úgy

szólván kétségbeejtette a közönséget, hogy a felsőbb leányiskolát bezárták a járvány miatt. Mi megnyugtattuk erre vonatkozólag is a közönséget. Az egészről annyi igaz, mint azt Sárvány Gyula tiszteletbeli főorvos jelentéséből olvassuk: hogy az ev. ref. felsőbb leányiskola internatusának egyik kisnővendéke difteritiszbe esett s a főorvos a kórtovábbterjedésének meggátolásáczéljábol erre a négy napra, mely még a karácsonyi szünidő megkezdése előtt van, jónak látta: a nitás megszüntetését. A járvány tehát itt sem lépett fel s hála Istennek még egyelőre bizton felhatja mindenki szeretett gyermeke életét. Bizony egyben is tölthető kisdéd lap társunk életének hátralévő napjait, mint azzal, hogy különben sem valami dicső muljának emlékét hazug hírek közlése által teljesen kitörölje városunk közönségének jóindulatából.

* **Főjegyző választás Földesen.** F. hó 10-én a földesi képviselőtestület egyhangulag Kállay Ignác eddigi s. jegyzőt választotta meg ismert érdemei aapj főjegyvezővé.

* **A leltári becsérték megállapítása.** A belügyminiszter a városi hatósághoz ma érkezett leiratában igen érdekes határozatot hozott a leltári becsérték megállapítására vonatkozólag. Fordulnak elő ugyanis esetek, — hogy az örökösödési eljárás vezetésével megbízott kir. közjegyző s hagyatéki tárgyalás folyamán a leltári becsértéket a felek beleegyezésével helyesbiti, a mivel a kir. kincstár nagy mértékben megkárosodik. — Felhívja ennélfogva a miniszter a leltári eszközésével megbízott közegeket, hogy a becslés alkalmával a lehető pontossággal járjanak el és azok a valódi becsérték feltüntetésével eszközözlendők.

* **Katonai utóállítás.** Folyó hó 21-én délelőtt 9 órakor a Kossuth-kaszárnyában katonai utóállítás lesz, a melyre idáig 3 apa és 2 idegen illetőségű hadkötelesek jelentkezett.

* **A csendőrség ruhája.** A csendőrség teli ruházatában némi kis változás állott be. A változás nem valami nagyobb szabású ugyan, de hát mégis csak változás. Az történt ugyanis a csendőrség uniformisával, hogy a köpenyekre széles bársonybőr gallér került és az eddigi előírásról eltérően szolgálatban ezután csakó helyett sapkát viselhetnek a csendőrök.

* **Az árok utcai iskolák és a difteritisz.** Megirtuk tegnapi számunkban a »D. R. U.« czáfolatául, hogy az árok-utcai iskolában nem a gyermekek között lépett föl a betegség, hanem egy tanító gyerekén mutatkoztak a tünetek s azért a fiu iskolát rövid időre bezárták. — Kiküldött tudósítónk azonban informál bennünket, hogy nem volna csoda, ha az egész telep gyermekei — 1000 gyermek — mind ragályos betegségbe esnének is a mérnök hivatal azon feledekenysége miatt, — hogy a tanítói lakok és iskolai ablakok mellett elhúzódó árkot még most se tömte be. Isten csodája hogy nagyobb betegeskedések nem történtek eddig is. Hisz az árok utca telye van mindig dögölőt s fertés, kutyá, macska stb. hulladékokkal, a kut utcai lakók minden szemetet oda hánynak. Mikor aztán szelztetik az iskolát, a dögletes levegő tödul be a tömött (90—107 gyermek tantermenként) iskolába. Annak a tanítónak a szobája ablaka is az árokhoz 75 centiméternyire van, kinek gyermekén e tüneteket észlelték. Itt nyilvánossá hívjuk fel a városi

tanácsfigyelmét hogy ha a lakadéklalanul utézkedjék, hogy a csatorna hálózat mely a dedóhoz, iskolacsoporthoz 150—200 méternyi távolságra van húzassék végig az árkon legalább míg a középiletektartanak. — Egy pár száz frtba kerül az egész. Csak nem várja a város, hogy a kut utcai szegény külvárosi nép majd 50 perzentjét ki fogja fizetni a költségnek. Hisz ott a város közérdeke parancsolja, hogy ily mizeriák rögtön megszünlve legyenek, hol kisdédóvoda, két leányiskola, három fiu iskola van egymás mellett.

* **Kérelem.** A karácsonyi filléres vásár rendezése azon kéressel fordul a közönséghez, hogy karácsonyi vásárlását hagyja függőben szombatig mikor, a filléres vásár megnyílik a Bika nagytermében és minden alkalmi cikket rendes bolti árban szolgáltat ki.

* **A karácsony és a posta.** A m. kir. posta és táviratigazgatóság a közeledő karácsony és újév alkalmából, a mikor a postai forgalom megsokszorozódik, rendeletet adott ki a pénz és csomagküldeményekre nézve. A pénzt — szerinte — legzélszerűbb postautalványon küldeni. Küldhető szabályszerű pecsételt levélben is, de más tárgyakkal egybe-csomagolni sem pénzt, sem ékszert nem szabad. Csomagolásra faládácska, vesszőből font kosár, viaszkos, vagy tiszta közönséges vászon kisebb értékű, csekélyebb súlyú tárgyaknál pedig legalább is többrétű erős csomagoló papir használandó. Ujságpapírosba, cukorpapírosba s effélébe csomagolt tárgy egyáltalán nem fogadható el. A pecsételésnél vesett pecsétnyomó használandó, a címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezeték és keresztnevének, esetleges előnévnek vagy megkülönböztető jelzésnek (pl. ifjabb, özvegy stb.) továbbá polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére, a Budapestre és Bécsbe szóló küldemények czimírtaiban ezenkívül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtójelzés stb. is kiteendő. A címzet magára a burkolatra kell írni s kívánatos, hogy a feladó nevét és a lakását, továbbá a címírt összes adatait magában foglaló czédula a csomagban is benne legyen.

x **Karácsonyi kiállítás.** Ifj. Pájer József piacz utcai üzlethelyiségében remek karácsonyi kiállítást rendezett porcellán, fajanaz, majolikv edényekből, szervizekből, dísz tárgyakból lámpákból és üvegkészletekből. Az ielésesen berendezett kiállítást, a melynek a nap minden órájában sok nezője es vásárlója van, ajánljuk meg tekintésre a közönségnek.

x **Szakképzett megbízható** könyvvezető ajánja magát az új év alkalmából üzleti könyvek berendezésére vagy lezárására és mérlegkészítésére. Czime a kiadóhivatalban.

Táviratok.

Országgyűlés.

Budapest, decz. 17.

— A felirati vita folytatása. —

Poleczner Jenő volt ma az első szónok, a ki kifejtette, hogy Magyarország függetlenségéért és önállóságáért küzd. Ennek pedig legbiztosabb alapját az Eötvös Károly által beadott felirati javaslatban látja letéve. Zajos tetszés között fejtegeti azon sérelmeket, a melyeket a trónbeszéd foglalt magában. Felemlíti a külügyi passus kimaradását és a monarchia egyik fele kifejezés sérelmes voltát. Nagyhatású beszéde végén követeli az önálló hadsereg és a nemzeti bankot.

Bánffy Dezső br. miniszterelnök rögtön reflektált Poleczner beszédére nagy ellentmondások közepette. Igaz —

ugymond — hogy az állami tisztviselők beavatkozta a választásokba, — de Komjáthy, Lakatos Horánszky érdekében is agitáltak. Kikelt azután Ugronék működése ellen, kik a parlamenten kívül készítenek feliratot. — Makfalva beszédére azt feleli, hogy micsoda sérelem van abban, hogy Erdély fellépett Apponyi ellen.

— **Hát Tisza Kálmán miért bukkatott meg kormányelnök korában Debreczenben?** — kérdezte a miniszterelnök az ellenzék óriási hahotája közben.

Hát Apponyi nem lépett e fel Pozsonyban Szilágyi ellen? Beteges állapot felfogása ez — ugymond. Szemére vetik neki a pártkasszát. Beismeri hogy volt pártkassza, de hát az ellenzéknek nem volt?

— Nem! nem! kiáltá száz torok az ellenzékéről.

Majd Apponyira visszatérve Bánffy citálja Platót, hogy nagy szónokot ki kell tüntetni, de a kormányásban nem szabad nekik résztadni, mert bajt csinálna.

Végül Madáchból citálva azt mondja, hogy a nemzet belátta, hogy nem szónok, de a tettek embere kell. (Perczekig tartó taps jobbról, Hoch! hoch! kiáltások balról.)

Bánffy után Kossuth és Polónyi nagy hatású beszédekben tiltakoznak a miniszterelnök azon állása ellen, mintha nekik pártkasszájuk lett volna. Nem volt nekik egy krajczár se.

Kossuth megdöbbenve hallotta, hogy Bánffy beismerte a pénzzel való választást, mely törvénybe ütközik.

Horánszky személyes kérdésben szólalt fel, mely után öt percnyi szünet volt.

Szünet után Benyovszky, Rakovszky és Messkó László beszéltek.

Ülés vége 2 órakor.

A kormány önbizalma.

Budapest, decz. 17. »A Debr. ered. táv.«

Az orsz. szabadalvüpart tegnap este Bánffy br. miniszterelnök tegnapi elválasztolása felett érzett örömeinek kifejezése céljából lakomát rendezett, melyen az első felköszöntőt Podmaniczky Frigyes br. a klub elnöke mondta a királyra, azután Beldy László gr. a fiatal képviselők nevében Bánffyra és a kormányra. Lukács Béla viszont az öregek nevében éltette a kormány tagjait, mikor aztán Bánffy miniszterelnök állott fel — s beszédében védekezett az erőszakos választások vádjá ellen. Beszélnek — ugymond — az ellenzéken a korrupcióról, jajgatnak, mert megbuktak, hanem az ország megmutatta, melyik pártban bizik (!) — A szabadalvüpart óriási többséggel győzött, — most csak kiartásra van szükségünk, kéri azért a párt tagjait, hogy ne higgyenek az ellenzék híresztelések, — hanem teljes oladással támogassák a kormányt.

Még azután Pulszky Ágost, Szilágyi Dezső Tisza Kálmán és Rohonczy Geon beszéltek, istenítve a kormányt és egymást s biztaták magukat, mint akik felnek önmaguktól.

Az új persa sah Európában.

Budapest, decz. 17. »A Debr. ered. táv.« Muzzafer Ed-Din, az új persa sah tavasszal mint Londonból jelentik, körutat tesz Európában és megnézi Orosz-Német és Franciaországot.

Tudomány.

Sumer és akkád.

— Tanulmány az asszír történelem köréből. —
— Székfoglaló értekezés. —
Irtta és a debreczeni ev. ref. főiskola disztermébn
1896. nov. 23-án felolvasta :
Ferenczy Gyula,
bölcseleti ny. r. tanár. 12

(Folytatás.)

Igy merül fel a régi világnézet még ma is a tudatlan nép babonában és így őrzik ma is nálunk a vén asszonyok ráolvasásai, a régi varázsoló turáni vallás formuláit. Ezeket találjuk feljegyezve Bornemissza Péter 1578-ban nyomtatott az „Ördögi kísértetek”-ről írott könyvében, mely 7 ilyen ráolvasást közöl keresztényen mezből ültetve, de teljesen a régi pogány hitnézetre való tartalommal, megfelelően a Kalevala ráolvasásainak, de a sumeri varázs daloknak és mondáknak is.

De nem csak ebben a ráolvasásokban van megegyezés.

Becsés anyagot nyújtanak e tárgyra nézve a régi mythológiához tartozó nevek és szavak összehasonlításai is. Így találjuk ezek során a sumer dingir és dimir is en szó egyezését a magyar tenger, ördög és természet szavunkkal, a mely szavaknak az egész rokonsági vonalon a török tatar tängri taogara s hihetőleg a kínai tien, tjan és a fiun részről tarom, tarm torom, torgu, tári, tora, s a scytha tarasai szavaknak felelnek meg. Ide tartozik a szum. ada s a magyar atya; a szum. ur és a magyar ur s rokonságai, a szum. alan (szóbor) a magyar bálván; a szumer ég, anu, anya elnevezése s a magyar menny; a levegő istene Lilla vagy In lilla s a magyar lila, lili, lidércz, az alvilág Mul istene és a magyar enyé-zést elmálást jelentő mul-ni; a szumbabiloni nab és és magyar nap, a magyar áldás, áldomás, és a szum. du-szaj. szólani mormolni s ez alapon a magyar tát-os; a szum; hidu a magyar hold és idő; a szum. lsha, a jó-ok istene a föld szelleme is ami jav, javas, jó, jó szavunk, melyek az összes turáni nyelveken keresztül nyomozhatók és különösen az a meglepő fogalmi rokonság, mely a Kalevala hármas istenei és a sumeri három régi isten között létezik.

Az ós finn u k k o (v. ö a magyar ük s a szum ul—ös) megfelel a szum anu-nak, a magyar mennynek; — w ä i n ä m ö i n e n ugyanaz, mi a szum É h a a magyar j a v, es J ó (melynek viz eredete egy némely folyam közpöben p. u. Sa-j) van megőrizve) kik egyformán a szellemi képességek és a javasítás, kuruzslás istenei valának. I l m a r i n e n a Kalevala alvilági kovácsa a szum. Muli Mul-ge-val áll szemben, de itt már a mi részünkről csak a még ma is használatban lévő mulni ige őrzik a régi mulat.

(Vége köv.)

CSARNOK

A rabszolgák.

Irtta: Eckstein Ernő.

A Debreczeni számára fordította:

Dr. Kósa Zsigmondné. 13.

(Folytatás.)

Mintha másutt nem fenyegetne halál! A halálé vagy abban a másodpercbe n melyben megszületett. Mintegy keselyű lebeg felettünk kiszemelve prédáját. — Csak annyit mondok apád szemeit féld. Eredj most be és iparkodj egykedvűnek látszani. Ha rólam beszéltek ne dicsérj! — Gyanakodhatna. Viseld magad egykedvűen. És most l-ten veled!

Az alexandriai kilépett, hordszékét ker-se

fe', mely a többi között reá várt Az ifju p-dig a fogadóteremben a tömeg közé vegyült. Hiába közdött az egész szívét eltöltő féltékenység ellen. Nyugodtan, kegyességében mintegy világitóan látta atyját két oszlop között Aulus Tibullus propraetorral beszélgetni. Cajus ismét anyja drága nevét hallá! Ezen névben öszpontosul az egész c s e n d e s szeplőtlen családi élet mely Menenius házában, a város, romlottsága daczára virágzott. Ennek az anyának, ennek az apának fia, ő Cajus ep egy alávaló cselekményen törte fejét, nem kevésbbé alávaló, ha büntársá mit sem sejtve, könnyen hívósége által elősegíté azt.

Néhány pillanatig habozott, még visszaléphetett, Seleucius mondá az előbb gunyosan, még volt reá idő. De szerencsétlen szenvedélye felül kerekedett. Epp hat hete volt, a nagyszerű játékok alkalmával, melyeket C a n i l l u s a Quaestor a körszínházban rendezett midőn Rutiliát a szép Vestaszüzet megpillantá és heves szerelemre gyuladt iránta.

Minden akadály, hála az alattomos Seleucius működésének el volt háritva, aljaszervedélyének mi sem állott utjában. És most közvetlen a cél előtt futamodjak meggyáván? Most hagyja abba mikor vágya, teljesülne? Soha, inkább a legrosszabbat.

Egész erejével menekülni igyekezett e pillanat kellemetlen elmékedéseitől. Inkább a legrosszabbat! ismétlé kezeit ökölbe szoritva!

— Felkorbácsolt idegei nem engedték atyja közelében nyugodni. Csendesesen észrevétlenül elhagyá az atriumot még mielőtt a vendégek távoztak, körülbelül két órával később egy viasz táblácskát küldött haza »Ma Camillusnál a Quaestornál ebédelték«.

Ezen kedélyes ember társaságában még leginkább szórakozott, elfelejté türelmetlenségét, lelkiismerete furdalásait.

Afrával folytatott párbeszéd óta a csalódott Geticus azon törte fejét, mily uton, módon gátolhatná meg a leány reményeit. A mily rendű etlenül hitt Jupiter bosszu állásában oly szilárdul határozta el, hogy Afra soha se lesz a gyűölt görög neje

Különbem nem volt rossz, de most az orvos iránt érzett haragjában nem ismert önmagára. Babonás volt, azt hitte, hogy Ninus mindentéle mesterfogással, bűvös italokkal s más effélével, érte el, miután ő hiába sóvárgott; csak így erthette Afrát ki gyermek pajtása helyett ezt a nyugodt komoly férfut, ki majdnem még egyszer oly idős volt, mint ő, választotta. Ily alávaló komédiással szemben minden eszközt megengedhetőnek gondolt. Geticus, különben is nevétséges volna, ha az eszközökben válogatna. Először azt gondolta, hogy a gyűölt vetélytárs borába mérget csepegtet s képtelen volt eme alávaló tervet meggondolni. Örült volt, az Afra utáni vágy elvette eszét még jobban mint eddig, mert a leány a gyűölt vetélytársnak ígérte kezét.

(Folyt köv.)

Debreczeni városi színház.

Folyószám. 84.

Bérlet 18. szám.

Penteken, 1896. deczember hó 18-án. bérlet-szünetben rendezés helyár kkal, itt először:

A virágcsata.

Eredeti operette 3 felvonásban. Irtta és zenéjét szerzette: Verő György.

SZEMÉLYEK:

Rozoga Benő) A Sziklay Miklós.
Flanell Arthur) Kanaboka Szilágyi Vilmos.
Kuntjorka Tamás) agglények Vagó István.
Vedlési Tóni) társulata-Bartha J.
Br. Ikarvári Niki) nak tagjai Follinusz A.
Vég Adolar segéd) Flanell Vidor Dezső.
Fodor R. próbamamze) üzetébe Szende Anna.

Malmos Judit, vidéki molnárné Locsarekné.
Ilon, a leánya Kaposy J.
Halmaz Eurus, vidéki birtokos Beczkóy József
Teszéri Pista, az öcsöce Rubos Árpád
Kamelia Kállay Lujza
Viola Kovács Fanny
Ibolya Rácz Mari-ka
Flóra Makrayné
Rezeda Rácz Szeréna
Hortenzia Barthané
Hajnalka Lévy Ilon
Georgina Beczkóyné
Ödön)
Zenó) segédek Flanellnél
Jenő)
Olósi hirlapíró
Első) gyorsfényképész
Második)
Egy kis fiu
Első)
Második) vásárló hölgy
Harmadik)

Boltos legények, vásárlók, nép, ünnepi alakok hordár, katona, vizárló, virágárló, budaszek zenekar stb. Történik az első felvonás Flanelli üzetében. A második felvonás a városligetben, A harmadik felvonás Rozogi, gellérthegy vil-lájában, Budapestben. Idő: jelenkor — Szent István napján.

Holnap szombaton decz. 19-én:

A virágcsata.

Operette 3 felvonásban, írta Verő György.

!! Női kézi munkák!!

előrajzolva, kezdve és készen

minden hozzávalókkal

a legolcsóbban kaphatók

BOROS TESTVÉREK

női divatárházában

Debreczen, Kossuth-utcza 3. sz

489—1896. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A Derecskei kir. járásbiróságnak 4792/1896. P. sz. végzése folytán közhirrre tétetik, miszerint Diósi Bernáth b.-ujfalusi lakos részére Klein Mór és neje derecskei lakosoktól eddig öszszesen 55 frt 55 kr. perköltség erejéig 1896. évi okt. hó 1-én bíróttag lefoglalt és 641 frt 40 kr-ra becsült gazdasági eszközök, lovak, takarmány, bolti áruk s más egyéb ingóságok 1896. év deczember hó 31-én d. u. 2 órakor kezdetét veendő és Derecskén, valamint a Sárvári tagon megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Derecskén, 1896. évi decz. hó 6-án.

Oláh Géza.

bir. k küldött.

Gyártmányaim

általánosan, mint jó és olcsó áruk vannak elismerve

Nickel-remontoir 3 frt 50 kr
ezüst 800/1000 6
anker csiga bregué, 15 darab,
frt 10.—, 16 drb 1 Châton, üvegrend-
szer el 12.—; Ébresztő horgony járásu,
világító, prima minőség frt 1.70; szabá-
lyozó 1 napi-ütővel frt 5.75; szabályozó
10 napi-ütővel frt 8.50. Képes áriegyék
órákról, láncokról, szabályozókról, arany

és ezüstművekről a legfinomabb minőségig ingyen és bérmentve. Nem tetsző kicseréltetik vagy az összeg visszaadatik.

EUG. KARECKER, órás

154. Bregenz am Bodensee

Két évi jótállás.

Félszázad óta

kitűnőnek elismert

Arany érem Dr. Sichulsky-féle Érdem érem
Pécs 1888. Temesvár 1889

Arckenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírök és bámulatos hatásuk képezik. Megbízható sikerrel használtatnak szepő és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztátalansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr, egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz: 1 frt, egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandula-korpa szappan 35 kr.

JOLIESSANTE-CREME

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitűnő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére. Egy üveg ára 1 frt 50 kr.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsás és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. — Az arcra láthatatlanul tapadva annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr, egy kis doboz 50 kr

JOLIESSANTE-FOGPOR

egészségesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és büszködésük eltávolítása s megővésére mely által egyúttal a foghusra is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 50 kr.

JOLIESSANTE-SZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toillet szappan. A bőrt finom és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kivánatra mintadarabok ingyen adatnak. Egy darab ára 40 kr.

Haj-Restorer

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt.
Kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készítőnél Kassán. — Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerárában (Tisza-Palota)

Mit hozzon a Jézuska?!

A legszebb és legczélszerűbb

karácsonyi és ujévi ajándék tárgyak

még eddig nem létezett olcsó árakon.

Csőtömegből vett

férfi és női fehéreneműek, u. m.: fehér és színes, kitűnő minőségű férfi ingek minden nagyságban, —.95, 1.20, 1.60.

Divatos gallérok 14 kr, kézelők 22 és 27 kr.

Női ingek, háló köntösök és blousok 50 százalékkal a gyári áron alól. Nagy választék férfi, női és gyermek czipőkben, ugyszintén férfi és női csizmákban, 2 forinttól feljebb.

Divatos nyakkendők, esernyők, szivar és pénztárczak és minden e szakmába vágó czikkek feltűnő olcsó árakon szerezhetők be

GRÜNBAUM és SCHWARZ-nál

Főtér, FROHNER-szálloda alatt.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, miszerint a közelgő

karácsonyi idényre

raktáramat a kül- és beiföld legjelesebb piacairól e szakba vágó legujabb izlésű

disztárgyakkal

dusan ellátam, mi által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legmagasabb modern igényeket is kielégíthetni remélem.

Alkalmi meglepetésekül főképen ajánlhatom, francia és angol üveg-, porcellán-, majolika-, fayence-, terracotta-, bronz- és china-ezüstből előállított hasznos mű- és disztárgyakat a legnagyobb választékban és a legjutányosabb árak mellett.

Nagy raktár

esiszolt velencei disz- és három osztályu tükrökből.

A midőn a pontos és szolid kiszolgálásról előre is biztosítom, megemlíteni van szerencsém, miszerint diszműarukból december hó tartama alatt

kiállítást rendezek

melynek megtekintésére is bátor vagyok a n. é. közönséget meghívni.

Ifj. Pájer József.

Női ruhaszövet OCCASIO.

Dupla széles gyapju szövet	métere	19 kr.
„ széles divat posztó	métere	39 kr.
„ széles Himalaya szövet	métere	43 kr.
120 cm. széles egész gyapju angol divat szövet	métere	68 kr.
130 cm. széles egész gyapju angol Cheviot	métere	1.05 kr.

BOSZNAY J. és TÁRSA Debreczen Kossuth-utca

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczen. Főpostával szemben